

Η ανθολογία γερμανόφωνης ποίησης των εκδόσεων «Ροές», σε μετάφραση Γιώργου Καρτάκη

# «Ο παρανοϊκός γείτονας παρακολουθεί...»

«Μετά το Αουσβιτς». Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι ο τίτλος της ανθολογίας γερμανόφωνης ποίησης που εξέδωσαν πρόσφατα οι εκδόσεις Ροές λειτουργεί ως μία ακόμη – καταφατική – απάντηση στο περίφημο ερώτημα αν μπορεί να γραφτεί ποίηση μετά το Ολοκαύτωμα. Ο Πάουλ Τσέλαν είναι έκτοτε το κατεξοχόν επιχείρημα για την τελική επικράτηση της τέχνης στη μνήμη του θανάτου. Γι' αυτό και έξι ποιήματά του (από την ανυπέρβλητη «Φούγκα του θανάτου» έως το «Radix, Matrix») περιλαμβάνονται στην επιλογή του Γιώργου Καρτάκη, ο οποίος υπογράφει τη μετάφραση. Ο γεννημένος στη Ρουμανία, εβραϊκής καταγωγής ποιητής, δεν είναι το μόνο μεγάλο όνομα στην ανθολογία, η οποία επιχειρεί να αποτυπώσει την εξέλιξη της ποιητικής έκφρασης αμέσως μετά το 1945: μια περίοδο πυκνού ιστορικού χρόνου για την ισοπεδωμένη και διαιρεμένη Γερμανία, η οποία θα έδινε αργότερα τη σειρά της στην περίοδο της επανένωσης. Όπως παρατηρεί εύστοχα στην εισαγωγή ο γερμανός ποιητής Ντιρκ Ούβε Χάνζεν (ο οποίος είναι επιμελητής της σειράς «metafrasi» στον εκδοτικό οίκο Reinecke & Voss της Λειψίας): «οι μεν ποιητές του δυτικού τμήματος ήρθαν αντιμέτωποι με την επισκευαστική πολιτική της κυβέρνησης Αντενάουερ, η οποία ισοπέδωσε τη δυναμική του πρώτου ενθουσιασμού της νέας αρχής, ενώ οι ποιητές της Λαϊκής Δημοκρατίας της Γερμανίας, του ανατολικού δηλαδή τμήματος, υπόκειντο σε μια λογοκρισία, η οποία δυσφημούσε τα μοντερνιστικά ρεύματα ως δήθεν «φορμαλιστικά». Ποιητές όπως

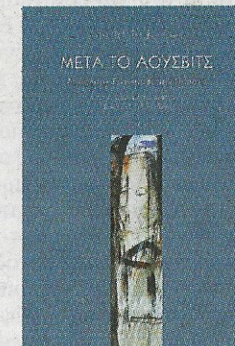
ο Ράινερ Κούντσε και η Σάρα Κιρς προσπάθησαν... να κρύψουν μνημάτα κοινωνικής κριτικής μέσα σε παραδοσιακές ποιητικές φόρμες». Να πώς περιγράφει τους «νοικοκυραίους» η Κιρς στη «Γατίσια Ζωή»: «Οι ποιητές όμως αγαπούν τις γάτες / τις ανεξέλεγκτες τις πράες τις ελεύθερες / αυτές που περνούν τις βροχές του Νοέμβρη / μισοκοιμισμένες κουζουρεύοντας / σε μεταξωτές πολυθρόνες ή κουρέλια / που απαντούν βουβές, τινάζονται και συνεχίζουν / να ζουν

πίσω απ' τους φράχτες των νοικοκυραίων / όταν ο παρανοϊκός γείτονας / παρακολουθεί ποιος μπαίνει και ποιος βγαίνει / ενώ ο δήθεν ύποπτος στους τέσσερις τοίχους του / έχει αφήσει πίσω του προ πολλού τα μνη και τα δεν».

## Παλιοί και νέοι

Στην παράθεση των συνολικά 34 ποιητών και ποιητριών ακολουθείται λίγο πολύ η χρονολογική σειρά εμφάνισής τους. Η ανθολογία αρχίζει

με τους Γκόντφριντ Μπεν, Ντέμπορα Φόγκελ και Ρόζε Αουσλέντερ, για να φτάσει στους Γκίντερ Αϊχ, Ερικα Μπούρκαρτ, Ινγκεμποργκ Μπάχμαν, Γκίντερ Γκρας και αργότερα στον Γκέρχαρντ Φάλκνερ και Ντουρς Γκρίνμπαϊν. Το ενδιαφέρον είναι ότι κλείνει με τους «σαραντάρηδες» της σύγχρονης σκηνής Στέφεν Ποπ και Ουλγιάννα Βολφ (βραβευμένοι και οι δύο με το «Πέτερ Χούχελ»), έτσι ώστε ο αναγνώστης να αποκτήσει εικόνα και για τις νέες φόρμες ποιητικού



## ΜΕΤΑ ΤΟ ΑΟΥΣΒΙΤΣ

Μτφ. Γιώργος Καρτάκης,  
εκδ. Ροές, σελ. 272  
Τιμή: 16,96 ευρώ

Νεαρός επισκέπτης  
στο Μνημείο  
Ολοκαυτώματος  
στο Βερολίνο

λόγου στη Γερμανία. Όπως η «Προσθήκη στα σκυλιά του κράζου» της Βολφ: «Αυτός που θέλει τα ποιήματα να 'ναι σαν τα σκυλιά / αυτά στη μέση του χωριού τριγυρισμένα / απ' τον αντίλαλό τους / απ' την αναμονή και το σκάψιμο στου φεγγαριού τη χάση / την ανένδοτη περιχάραξη του γλωσσικού πεδίου / αυτός δεν ξέρει εσάς τους φουριόζους φωνακλάδες / εσάς κασσανδρες στην εκστατική ανάτρα της βλαχίας...».

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΔΟΥΛΓΕΡΙΔΗΣ